

Forsikring & Pension
Att.: Claus Tønnesen
Philip Heymans Alle 1
2900 Hellerup

Dato: 19. december 2014

Sag: TIFS-14/02901-5

Sagsbehandler: /tfl/jkk

Sendt pr. e-mail til: ct@forsikringogpension.dk

Vejledende udtalelse om coassurance mellem forsikringsudbydere

Ved brev af 24. marts d.å. har Forsikring & Pension (F&P) anmodet om Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens umiddelbare vurdering af følgende to spørgsmål vedrørende coassurance:

- 1. Har Forsikring & Pension ret i sin antagelse om, at coassurance – således som det praktiseres i Danmark – ikke er omfattet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vejledning om konsortiesamarbejder?*
- 2. Såfremt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen besvarer spørgsmål 1 benægtende, bedes Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen med henblik på at de på mødet beskrevne risici kan forsikres på det danske marked, oplyse hvad der skal til for, at coassurance efter styrelsens opfattelse kan holdes uden for begrebet konsortier og dermed uden for vejledningen herom.*

Indledningsvis gøres opmærksom på, at vejledende udtalelser fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke ændrer ved, at det altid er virksomhedernes eget ansvar at overholde konkurrencereglerne. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan imidlertid afgive sit umiddelbare syn på et tiltag, såfremt styrelsen finder det relevant.

Muligheden for uformel vejledning retter sig primært mod påtænkte, dvs. ikke-iværksatte tiltag. Styrelsen bemærker, at de to spørgsmål ikke vedrører påtænkte tiltag, men forhold, der allerede i dag anvendes i markedet. Henset til, at styrelsen netop har udgivet vejledning om ”Konsortiesamarbejde i forhold til konkurrenceloven”, har styrelsen undtagelsesvist valgt at afgive denne udtalelse og påpege om, og i givet fald, hvilke umiddelbare betænkeligheder, som den beskrevne adfærd på det foreliggende grundlag giver anledning til.

Nærværende udtalelse udgør således ikke en afgørelse af, hvorvidt ”coassurance – således som det praktiseres i Danmark” er i overensstemmelse med konkurrenceloven. Dette vil forudsætte mere dybtgående markedsundersøgelser og vurderinger.

KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5000
Fax 4171 5100
CVR-nr. 10 29 48 19
EAN-nr. 5798000018006
kfst@kfst.dk
www.kfst.dk

ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTERIET

Nærværende udtalelse er afgivet på baggrund af oplysninger fra F&P, og det skal således bemærkes, at såfremt oplysningerne ikke er retvisende, hvis oplysningerne ikke på tilstrækkelig vis beskriver problemstillingen eller hvis forholdene i et konkret tilfælde afviger fra det som F&P har beskrevet, må virksomhederne forvente, at styrelsens syn kan være et andet end det umiddelbare, der fremgår af denne udtalelse.

Sagens baggrund

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ud fra de modtagne oplysninger fra F&P forstået, at ”*coassurance - således som det praktiseres i Danmark*” foregår på en måde, hvorefter en forsikringstager indledningsvis - sammen med forsikringsmægler og på forsikringstagerens initiativ og instruks - afdækker forsikringstagers forsikringsbehov. Derpå sender mægleren - igen på forsikringstagerens initiativ og nærmere instruks - forsikringstagers forsikringsbehov i udbud eller kontakter et eller flere bestemt(e) forsikringsselskab(er).

Hvis der kun modtages tilbud, som dækker en vis del af forsikringstagers forsikringsbehov, kontakter mægleren andre forsikringsselskaber bilateralt og opfordrer disse til at afgive bud på den resterende del af forsikringsbehovet – evt. på de vilkår og priser, som førstebydende selskab (”lederen”) har tilbudt. Herved forstås, at der ikke finder nogen koordinering sted mellem forsikringsselskaberne, men alene drøftelser mellem mægler og forsikringsselskaberne.

Det er i øvrigt styrelsens forståelse, således som F&P har redegjort for det, at F&P’s anvendelse af begrebet ”*coassurance - således som det praktiseres i Danmark*” er identisk med ad-hoc *coassurance*, som beskrevet i Europa Kommissionens rapport om *co(re)insurance* fra 2013.¹

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har pr. 17. juni 2014 offentliggjort sin vejledning om Konsortiesamarbejde i forhold til konkurrenceloven. Henvisninger til denne vil i det følgende benævnes ”konsortievejledningen”.

Vejledende udtalelse

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen finder indledningsvist anledning til at gøre opmærksom på, at det ikke er afgørende, om en aftale karakteriseres som et konsortium eller om et samarbejde falder inden for eller uden for styrelsens konsortievejledning. Det afgørende er, om det pågældende samarbejde begrænser konkurrencen eller ej.

Med denne præcisering vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på baggrund af ovenstående afgive sit umiddelbare syn på ”*coassurance – såle-*

¹ Study on *co(re)insurance* pools and ad-hoc *co(re)insurance* agreements on the subscription market, 2013 (new edition July 2014).

des som det praktiseres i Danmark” under konkurrencelovens regler. Udtalelsen vedrører ikke eventuelle udbudsretlige spørgsmål, som adfærden kan give anledning til. Endvidere vil denne udtalelse ikke vedrøre eventuelle spørgsmål om misbrug efter konkurrencelovens § 11.

i. Konkurrencelovens § 6

Generelt er det efter konkurrencelovens § 6/ TEUF art. 101, forbudt for virksomheder mv. at indgå aftaler, der direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen. Dette gælder også for vedtagelser og samordnet praksis inden for en sammenslutning af virksomheder (fx medlemmer i en brancheforening), jf. konkurrencelovens § 6, stk. 3. Der kan imidlertid ske fritagelse fra forbuddet i konkurrencelovens § 6/TEUF art. 101 på nærmere bestemte betingelser, jf. konkurrencelovens § 8/TEUF art. 101, stk. 3.

Hvis to eller flere virksomheder samarbejder, aktualiserer det konkurrencelovens § 6/TEUF art.101. Dette gælder særligt, hvis deltagerne er aktuelle eller potentielle konkurrenter på et eller flere relevante markeder. Selv hvis parterne ikke er i et aktuelt eller potentielt konkurrenceforhold til hinanden for den pågældende kontrakt, vil samarbejdet fortsat kunne være konkurrencebegrænsende. Selv hvis samarbejdet er konkurrencebegrænsende, vil effektivitetsfordele ved samarbejdet, der kommer forbrugere til gode, kunne gøre, at samarbejdet alligevel er lovligt.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har i konsortievejledningen skitseret de konkurrenceretlige regler for, hvornår virksomheder kan indgå konsortier. Konsortier er defineret som et *”aftalebaseret samarbejde mellem to eller flere virksomheder med henblik på at afgive tilbud på en offentlig kontrakt.”*² Vejledningen giver endvidere et overblik over, hvilke overordnede kriterier Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen normalt vil lægge vægt på i en eventuel konkurrencesag.

ii. Vurdering efter konkurrencelovens § 6

De konsortier, der beskrives i konsortievejledningen er bl.a. karakteriseret ved, at det er tilbudsgiverne, som selv tager initiativ til – og organiserer – et samarbejde mellem tilbudsgivere med henblik på at afgive tilbud på en opgave. I modsætning hertil er det oplyst, at *”coassurance – således som det praktiseres i Danmark*” er karakteriseret ved, at der ikke er nogen direkte eller indirekte kontakt blandt forsikringssselskaberne, men at der alene pågår bilaterale drøftelser mellem forsikringstageren (igennem en forsikringsmægler) og et eller flere forsikringssselskaber.

På den baggrund er det styrelsens umiddelbare opfattelse, at *”coassurance – således som det praktiseres i Danmark*” ikke omfattes af den analyse, der beskrives i konsortievejledningen. Det er imidlertid nød-

² Vejledning om udbud med deltagelse af konsortier, 2014, s. 6.

vendigt at overveje, om ”*coassurance – således som det praktiseres i Danmark*” i øvrigt giver anledning til konkurrenceretlige overvejelser.

Det er således altid nødvendigt at analysere forholdet nærmere for at se, om den pågældende aftale direkte eller indirekte kan have til formål eller til følge at begrænse konkurrencen. Det vil bl.a. være nødvendigt at overveje nedenstående forhold:

For det første, om tilbuddet fra forsikringsselskaberne indeholder klausuler, der er konkurrencebegrænsende. Det er i styrelsens vurdering lagt til grund, at der ikke ved ”*coassurance - således som det praktiseres i Danmark*”, anvendes konkurrencebegrænsende klausuler, herunder f.eks. ”best terms and conditions” (BTC) klausuler. Ved BTC-klausuler forstås vilkår, hvorefter en tilbudsgiver betinger sit tilbud af, at kunne deltage i coassurancen på samme og evt. mere fordelagtige vilkår, som andre deltagere måtte forhandle sig frem til.

For det andet, om der er tale om konkurrencebegrænsende aftaler og/eller samordnet praksis mellem forsikringsselskaberne om at koordinere forretningsadfærden. Det kunne f.eks. være koordinering ud fra de oplysninger, der fås via forsikringsmægleren. F.eks. oplysninger om prissætning m.v. (såkaldt ”hub and spoke”).

For det tredje, om aftalen mellem forsikringstageren og forsikringsmægleren indeholder klausuler, der er konkurrencebegrænsende.

Hvorvidt coassurance er omfattet af konkurrencelovens § 6, vil således altid bero på en konkret og individuel vurdering.

iii. Undtagelser fra konkurrencelovens § 6/art. 101 TEUF

Hvis ”*coassurance - således som det praktiseres i Danmark*” måtte være omfattet af konkurrencelovens § 6/TEUF art. 101, kunne det være nærliggende at undersøge om gruppefritagelsesforordningen på forsikringsområdet³ (herefter gruppefritagelsen) måtte finde anvendelse.

Det fremgår imidlertid af gruppefritagelsens artikel 1(4) og (5), at følgende aftaler ikke er omfattet:

”...ad hoc-coassuranceaftaler på tegningsmarkedet, hvor en bestemt del af en given risiko dækkes af en ledende forsikringsvirksomhed, og den resterende del af risikoen dækkes af andre forsikringsvirksomheder, der opfordres til at dække denne resterende del...”

³ Kommissionens forordning (EU) nr. 267/2010 af 24. marts 2010 om anvendelse af artikel 101, stk. 3 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på visse kategorier af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis på forsikringsområdet.

Som nævnt ovenfor er det Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens forståelse, at henvendelsen fra F&P vedrører ad hoc-coassurance. Hvis denne forståelse er korrekt, finder gruppefritagelsen ikke anvendelse.

Falder en aftale om coassurance uden for gruppefritagelsens anvendelsesområde, eksempelvis fordi der er tale om ad hoc-coassurance, som beskrevet i artikel 1(4) og (5), kan aftalen muligvis undtages fra forbuddet, hvis den opfylder betingelserne for en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8/ TEUF art. 101(3). Det er op til virksomhederne selv at foretage en konkret vurdering af, hvorvidt den pågældende aftale opfylder betingelserne i § 8/TEUF art. 101(3).

En eventuel sag om coassurance vil i givet fald skulle vurderes i forhold til konkurrencelovens §§ 6/TEUF art. 101 og eventuelt 8/ TEUF art. 101(3), herunder eventuelt gruppefritagelsen på forsikringsområdet.

Det bemærkes, at vejledende udtalelser ikke er afgørelser og kan ikke indbringes for Konkurrenceankenævnet.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal afslutningsvis henlede opmærksomheden på, at styrelsen agter at offentliggøre denne udtalelse på styrelsens hjemmeside www.kfst.dk.

Med venlig hilsen

Troels Felskov-Lihme
Fuldmægtig